

Zašto Platon misli da čovek ima tri „dela“ duše?

Irina Deretić

Odeljenje za filozofiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu

Na ovom predavanju nastojaćemo da odbranimo Platonovo stanovište da duša ima tri različita, međusobno nesvodiva „dela“ duše. Raspravljaćemo o tome koji su njegovi kriterijumi za razlikovanje racionalnih i neracionalnih aspekata psihičkog. Zastupaćemo interpretativno stanovište da je racionalni „aspekt“ psihičkog, prema Platonovom mišljenju, izvor izvesnog tipa motivacije, te da su požude na specifičan način povezane sa instrumentalističkim rezonovanjem. Racionalne pobudu se razlikuju od onih koje to nisu po tome što će ličnost, motivisana pobudama razuma, uvek težiti ka onome što je dobro po sebi – a ne samo po posledicama koje proizvodi – zato što *zna* da je ono što čini i ka čemu teži dobro, te je, sledstveno tome uvek kadra da navede razloge svoga delovanja.

Ključne reči: Platon, duša, „delovi duše“, razum, srčanost, požude, racionalna motivacija